

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény Tárty: „Javaslat tanácsi rendeletre a vetőmagok piacának közös szervezéséről”

COM(2005) 384 final – 2005/0164 (CNS)

(2006/C 28/12)

2005. szeptember 21-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 36. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett kérdésben.

Az EGSZB elnöksége 2005. szeptember 27-én megbízta a „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekciót a tárgyban folytatandó bizottsági munka előkészítésével.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. október 26-án és 27-én tartott 421. plenáris ülésén (az október 26-i ülésnapon) főelőadót jelölt ki Gilbert Bros személyében, továbbá 61 szavazattal, 3 tartózkodás mellett elfogadta a véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB üdvözli a 2358/71 sz. rendelet több módosítását is tartalmazó új rendelet megszövegezését. Az Európai Bizottság javaslata azonban korlátozó, ezért módosításra érdemes. Főként a védzáradékot nem szabad a Kereskedelmi Világszervezeten (WTO) kívüli országokra korlátozni, hanem minden harmadik országra ki kell terjeszteni.

1.2 Az EGSZB javasolja, hogy a 2358/71/EGK rendelet (2) preambulumbekzdését át kellene emelni a szövegbe:

„Mivel a vetőmagok piacának helyzetére jellemző az az igény, hogy az árak ezeknek a termékeknek a világpiaci árához viszonyítva versenyképesek maradjanak; mivel ezért megfelelő intézkedéseket kell tenni a piac stabilizálása és az érintett termelők ésszerű jövedelmének biztosítása érdekében”;

1.3 Az EGSZB javasolja, hogy a 2358/71/EGK rendelet (6) preambulumbekzdését át kellene emelni a szövegbe azzal a változtatással, hogy az minden érzékeny termékre kiterjedjen:

„Mivel a hibridkukorica vetőmag tekintetében az érzékeny vetőmagok termelése esetében el kell kerülni a világpiacra rendkívül alacsony áron tett ajánlatok által a Közösség piacán okozott zavarokat; mivel ebből a célból referenciaárakat kell megállapítani ezekre a termékekre vonatkozóan, és a vámokhoz kiegyenlítő díjat kell hozzáadni abban az esetben, ha a vámokkal megnövelt, határparitáson ajánlati árak a referenciaáraknál alacsonyabbak”.

1.4 Az EGSZB a 7. cikk (1) bekezdésének módosítását javasolja:

„Ha az áruk behozatala vagy kivitele miatt az 1. cikkben említett termékek közül egynek vagy többnek a közösségi piacát olyan súlyos zavar éri vagy fenyegeti, amely kétségtelenségé teheti a Szerződés 33. cikkében lefektetett

célkitűzések teljesítését, megfelelő átmeneti intézkedéseket lehet alkalmazni a Kereskedelmi Világszervezeten kívüli harmadik országokkal folytatott áruforgalomra, ameddig a zavar vagy annak veszélye nem hárul el.”

2. Általános észrevételek

2.1 Az Európai Bizottság javaslata a vetőmagpiac közös szervezésének felülvizsgálatáról elsősorban a 2358/71/EGK rendelet egységes szerkezetbe foglalását célozza a többszöri módosítást és legutóbb a KAP reformját követően. Ugyanakkor alapjaira szűkíti a vetőmagokra vonatkozó mezőgazdasági politikát: a védzáradék fenntartására és a statisztikai adatok tagállamok közötti cseréjére vonatkozó kérésre.

2.2 A vetőmagokat nem tekinthetjük egyszerűen csak mezőgazdasági nyersanyagoknak. Stratégiai termelési tényezők ezek, nem csupán a mezőgazdasági és mezőgazdasági-élelmiszeripari ágazat kiigazításában, hanem a fogyasztók elvárásainak való megfelelés terén is (például a GMO-mentes termelésben). A vetőmag ugyanis – genetikájánál és tulajdonságainál fogva – az első láncszem a piac versenyképességi követelményeinek és a polgárok elvárásainak való megfeleléshez az élelmiszerbiztonság és a környezettudatosság terén. A vetőmagok piacának közös szervezése nagyra törőbb eszközöket kell, hogy meghatározzon az európai mezőgazdasági termelés megőrzésére és irányítására, valamint a vele való együttműködésre.

3. Külön észrevételek

3.1 A rendelet felülvizsgálatánál ténylegesen figyelembe kell venni a Szerződés 33. és 34. cikkét. Legalább a 2358/71/EGK rendelet (2) és (6) preambulumbekzdését át kellene emelni a szövegbe. Az Európai Bizottság számára meg kellene adni azt a lehetőséget, hogy a vetőmagok piacán jelentkező nehézségek esetén cselekedhessen a Szerződésnek és az európai fogyasztók igényeinek tiszteletben tartása érdekében.

3.2 A közös piacszerzés hatálya alá eső termékek listáját (1. cikk) jogalkotói szempontból következetesebb lenne a vetőmagok kereskedelmét szabályozó 1966. évi 66/401 és 66/402 irányelvre ⁽¹⁾ hivatkozva felállítani, a vámnómenklatúra kiegészítéseként.

3.3 Az európai bizottsági javaslat a WTO-n kívüli országokra korlátozza azt a védzáradékot, mely engedélyezi az Európai Bizottság számára, hogy intézkedéseket alkalmazzon olyan súlyos zavarok esetén, melyek a Szerződés 33. cikkében lefektetett célkitűzések teljesítését kétségessé tehetik. Ugyanakkor a csúcstechnológiai termékek – mint a vetőmagok – terén az Európai Unió jelenlegi versenytársai mind fejlett országok (USA, Chile, Ausztrália, Új-Zéland stb.), és természetesen tagjai a WTO-nak. A védzáradék használatának a WTO-n kívüli országokra történő korlátozása ezért nem helyénvaló.

3.4 A vetőmagok minőségét és az afeletti ellenőrzést a 66/401, a 66/402, a 2002/54 és a 2002/57 irányelvek szabályozzák a tagállamokban. A harmadik országok esetében is biztosítani kell a vetőmagok minőségének ugyanezt a szintjét. Mivel ez utóbbi kérdés az Európai Unió és a harmadik országok közötti ekvivalenciátárgyalások illetékességébe tartozik, a közös piacszerzésnek is meg kellene említenie – például a preambulumbekendésekben – ezt a minőségre vonatkozó követelményt.

3.5 A közös piacszerzésnek valódi támogatási politikát kell meghatározni a termelők szervezésére. A vetőmagtermelés kötelezően egy vetőmag-vállalkozás és egy mezőgazdasági termelő között létrejött szerződéses viszony keretében szerveződik. A vetőmagtermelő gazda ugyanis a növényfajta-oltalmi jogok védelméről szóló 1994-es rendelet ⁽²⁾ értelmében köteles átadni a teljes termését annak a vállalkozásnak, amellyel szerződéses viszonyban áll. E szervezés keretében előnyös lenne, hogy a közös piacszerzés segítse a – vállalkozásokkal szemben gyakran védtelen – mezőgazdasági termelők szervezését, illetve meghatározza a szerződés-kötés minimumszabályait.

3.6 A közös piacszerzésnek meg kell határozni azokat az eszközöket, amelyek megerősítik a statisztikai adatok gyűjtését a javaslat ⁽⁸⁾ preambulumbekendésében lefektetett célkitűzésekkel összhangban.

3.7 Az Európai Bizottságnak működési eljárást kell meghatározni a védzáradékok végrehajtására vonatkozóan. Igen nehéz ugyanis bebizonyítani, hogy a nagyon alacsony árú, célzott behozatalok „kétségessé tehetik a Szerződés 33. cikkében lefektetett célkitűzések teljesítését” – ahogy az az Európai Bizottság tervezetében szerepel –, vagy hogy nem tartják tiszteletben az európai fogyasztók elvárásait.

Brüsszel, 2005. október 26.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁾ HL P 125, 1966. 07. 11.

⁽²⁾ A Tanács 2100/94/EK rendelete, 1994. 07. 27. – HL L 227, 1994. 09. 01.